

A RENDVÉDELMI SZERVEK BEAVATKOZÁSSAL KAPCSOLATOS KÖLTSÉGEINEK MEGTÉRÍTÉSI RENDJE²⁷⁰

A katasztrófavédelmi rendvédelmi szervekhez tartoznak a hivatásos tűzoltóparancsnokságok,²⁷¹ így országszerte számtalan beavatkozás történik nap mint nap, ami jelentős költségvonzattal terheli a szervezetet. A rendvédelmi szervek közül a katasztrófavédelmi igazgatóságok beavatkozási²⁷² költségeinek megtérítési lehetőségét érintő szabályozást vizsgálom, alapvetően két célkitűzéstől vezérelve: egyrészt a beavatkozások költségei minél szélesebb körének megtérítési lehetőségének megteremtése, másrészt az eljárás hatékonyságának, gyorsaságának növelése érdekében.

Könnyen belátható, hogy a katasztrófavédelem rendszerének fenntartása (értve ez alatt a tűzoltási és műszaki mentési feladat céljából létrehozott szervezet finanszírozása) kevesebb terhet ró a központi költségvetésre, azaz magára az államszervezetre, amennyiben a jogalkotó bővíti azon esetek (és körülmények) körét, melyek bekövetkezése esetén a beavatkozások költségei nem a rendvédelmi szervet, hanem más (különösen a káresetet nem csak szándékosan, hanem gondatlanul okozó, vagy kötelező gondosságot elmulasztó személyt) terhel. A költségek viselésének rendje mellett az sem lehet mellékes szempont, hogy a beavatkozás során közvetlenül, vagy rövid időn belül jelentkező kiadások megfizetésének eljárása mennyire egyszerű, vagy bonyolult, illetve milyen hosszú időt vesz igénybe.²⁷³

A cél két szempontból megközelítve tehát oly módon foglalható össze, hogy a katasztrófavédelem szervezetének költséghatékony működését szolgálja, ha minél szélesebb körben lehet a beavatkozást (közvetlenül, vagy közvetve) okozó személyt anyagi helytállásra kötelezni a beavatkozás költségei tekintetében és ennek az eljárása (követelés érvényesítése) nem vesz aránytalanul sok időt igénybe. A feltette kérdésekre a választ, azaz a beavatkozások körét, melyek esetében az azokat okozó személynek költségmegtérítési kötelessége van, alapvetően jog- és gazdaságpolitikai döntések határozzák meg, melyeket oly módon foglalhatunk össze, hogy vajon az állampolgárok az adófizetéssel eleget tettek-e az általuk okozott károk elhárításának költségei megfizetése iránti kötelezettségüknek, vagy ennél szélesebb körű a felelősségük. A kérdésre egyértelműen nemleges választ kell adnunk, hiszen adófizetési kötelezettség mindenkit terhel azt is, aki katasztrófavédelmi szervezet beavatkozására okot adó esemény kialakulásában még közvetve sem vett részt. Ha viszont erre a kérdésre igen lenne a válaszuk, akkor a beavatkozást igénylő eseményt nem okozó személyek is ugyanolyan mértékű adót fizetnek, mint az akár több millió Ft-os

²⁷⁰ A katasztrófavédelmi szervezet beavatkozással kapcsolatos költségeinek megtérítési rendjét elemzem, de a legtöbb megállapítás helytálló lehet a többi rendvédelmi szervezet esetében is.

²⁷¹ 2012. április 1. napján zárult le az átalakulás folyamta, melynek eredményeként létrejött a ma istert katasztrófavédelmi szervezetrendszer.

²⁷² A beavatkozás költségén értem minden olyan tevékenység költségét, melyet a katasztrófavédelem területi szervei, azok szervezeti egységei kénytelenek viselni tűzoltás, megelőzés, vonulás stb. során.

²⁷³ Az ágazat kevesebb költséggel történő működését negatívan befolyásolja, ha a kiadások (melyek a beavatkozás során, vagy azt követően közvetlenül jelentkeznek) megfizetését, csak több év után sikerül érvényesíteni.

beavatkozási költséget magatartásukkal kiváltó személyek. A kárelhárítás költségét az állam lényegében az adókból fedezi, tehát ha a kárt okozó nem felel a magatartása miatt bekövetkezett vonulás költségeit illetően, abban az esetben az államháztartásba befolyt összeg kisebb arányát lehet közcélok (közoktatás, egészségügyi rendszer fejlesztése stb.) finanszírozására fordítani, mivel a kárelhárítást a közös adókból kell fedeznie az államnak. A leírtak kárvallottja a teljes társadalom, hiszen az általuk fizetett adót az említett közcélok helyett (természetes személy által okozott kár miatt) kárelhárításra (vonulás költségeinek megfizetésére) kell fordítani. A beavatkozást kiváltó személy kártérítési felelősségének szigorú és megérintést széledebb körben lehetővé tévő szabálya a fentiek mellett preventív cél megvalósítására is alkalmas. Joggal feltételezhetjük azt, hogy az egyes személyek felelősebb magatartást tanúsítanak, ha tudatosul bennük, hogy az általuk okozott események (melyek elhárítása a katasztrófavédelmi szervezetrendszer beavatkozását igénylik) beavatkozási költségei tekintetében fizetési, megtérítési kötelezettségük áll fenn.

A fentiekből megközelítve a problémát a káresemények megtérítési kötelezettségének bővítési lehetőségével és a kártérítés hatékonyságának növelésének kérdéséből kiindulva elemzem a jelenleg hatályos szabályozást és fogalmazom a szabályozás lehetséges irányával kapcsolatos javaslataimat.

A katasztrófavédelmi területi szervek oltási és vonulási költségei megtérítési lehetőségének az esetek szélesebb körében történő alkalmazásának kérdése

Az 1996. évi XXXI. törvény²⁷⁴ 8. § rendezi azon esetek körét, amelyek bekövetkezésekor az oltást végző tűzoltóság a költségei megfizetésére igényt tarthat. A véleményem szerint indokolt megfontolás tárgyává tenni a tűzoltás és mentés megtérítésére kötelezés lehetőségének több eset tekintetében történő alkalmazását. A jelenleg hatályos – hivatkozott – jogszabályi rendelkezések alapján csak és kizárólag az a személy kötelezhető az oltás és a műszaki mentés költségeinek megfizetésére, aki a beavatkozást igénylő eseményt szándékosan okozta, aki szándékosan megtévesztő jelzést adott, illetve akinek gondatlansága miatt téves automatikus tűzjelzés keletkezett.

A felsoroltakon kívül esetleg a Polgári Törvénykönyv²⁷⁵ kártérítési szabályaira való hivatkozással szerezhethető érvény követelésének a katasztrófavédelmi szerv, azonban a polgári jogi kártérítés szabályai a bírói mérlegelésnek tág teret biztosítanak, ezért a katasztrófavédelem által jogszerűnek vélt követelés bíróság előtti érvényesítésének sikere kétséges, valamint a mérlegelés miatt valószínűsíthetően az első fokon hozott ítélettel szemben a felek – a téves mérlegelésre hivatkozva – szinte minden esetben fellebbezést nyújtanak be. Ennek eredményeként hosszas eljárás – évek múltán – jut csak a követeléséhez a katasztrófavédelmi szerv.

A tűzoltás és a vonulás költség megfizetés kötelező eseteinek a jogszabályban történő *expressis verbis* meghatározásával a katasztrófavédelmi szervek követelés érvényesítése egyértelművé válna, továbbá jogvita esetén a jogalapot eleve nem kellene bizonyítani, hanem kizárólag azt, hogy az adott személy tevékenysége kimerítette-e az adott tényállást. Véleményem szerint a jelenleg hatályos 1996. évi XXXI. tv. 8. § felsorolása csak abból a szempontból tekinthető taxatívnak, hogy ezen jogszabály alapján mely esetekben lehetséges beavatkozás költségeit megfizettetni. A felsorolás nem zárja ki, hogy más

²⁷⁴ A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvény

²⁷⁵ A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (az új Ptk. a kézirat leadásakor még nincs hatályban)

jogszabályi rendelkezéseket (pl: Ptk.) alapul véve azok szabályait alkalmazva próbálja meg a rendvédelmi szerv a költségei megtérítését elérni. Ezzel szemben létezik olyan álláspont is, mely abból indul ki, hogy vonulás költségeit kizárólag az 1996. évi XXXI. törvény rendelkezései alapján lehet követelni, más norma alkalmazásának nincs helye. Az utóbbi állítással nem értek egyet tekintettel arra, hogy az 1996. évi XXXI. törvény expressis verbis nem zárja ki azt, hogy a vonulás költségeit más jogszabályok alapján követelje a jogosult szerv.

A felsoroltakon kívül a tűzoltás és műszaki mentés költségeinek megtérülése, valamint az állampolgárok felelős magatartás gyakorlására ösztönzése céljából a káresemények elkerülése végett indokolt lehet további esetekre nézve is a megtérítésre kötelezés az alábbi személyekkel szemben, például:

1. Azon természetes személy, jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szerv, akinek, vagy aminek a gondatlansága, mulasztása miatt a beavatkozást igénylő esemény keletkezett. [Előfordulhat, hogy nem természetes személy, hanem jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szerv kötelessége, vagy (megbízás, illetve szerződés alapján) feladata a megelőzés és ennek nem tesz eleget. Ebben az esetben köteles lenne a beavatkozást igénylő esemény költségeinek megfizetésére.]
2. Az a természetes személy, jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szerv, aki vagy ami a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. törvényben foglalt kötelezettségeinek nem tett eleget és ezen mulasztással összefüggésben keletkezett a vonulást, beavatkozást igénylő eset.

A fenti rendelkezésekkel összefüggésben az 1996. évi XXXI. tv.-t érdemes lehet kiegészíteni azon kitéttel, amely szerint: „A tűzeset szempontjából veszélyeztetett (például: tőzeges talajszerkezetű) terület tulajdonosa, használója, kezelője köteles a területet rendszeresen ellenőrizni és amennyiben tűzesetre utaló jelet tapasztal, azt haladéktalanul jelezni tűzoltóság felé.” (Több megyében is előfordul rendszeres tőzegtűz, melynek oltása hosszabb időtartamot vesz igénybe, jelentős anyagi és személyi erőforrásokat köt le, így költsége magas, ezért indokolt lehet a jogalkotó részéről, ha a terület tulajdonosaitól, kezelőitől, használatól fokozottan gondos magatartást követel. Például: rendszeres területellenőrzési kötelezettség. Amennyiben a tőzeges talajszerkezetű terület tulajdonosa gondatlan és így a tőzegtűz oltására annak hosszabb időtartamon keresztül való izzása után kerülhet sor, abban az esetben indokolt olyan szabály megalkotása, mely szerint a tulajdonos köteles az oltás és vonulás költségeinek megfizetésére. Az ilyen szabályozás beiktatásának várható hatása a katasztrófavédelmi szerv költségmegtakarítása mellett az állampolgárok fokozott gondos eljárásra készítetésével a tőzegtűzek korán felfedezése, megelőzése az oltási munkálatok időtartamának csökkenése. Amennyiben tőzegtűzzel kapcsolatos költségeket próbál a katasztrófavédelem területi szerve megtéríteni a terület tulajdonosaival, amennyiben perre kerül sor, annak kimenetele a jogszabály szövegének nem kellőképpen pontos megfogalmazása miatt kétséges lehet.)

A fentebb leírtak helyett, vagy akár mellett a tűzoltás és a vonulás költségeinek megfizetésére való kötelezés rendszere alapulhatna a tűzvédelmi bírság kiszabási rendszerén is. A gyakorlatban ez azt jelentené, hogy a tűzvédelmi bírság kiszabásával egyidejűleg a katasztrófavédelmi igazgatóság egyben a tűzoltás és a vonulás költségeinek megfizetésére is kötelezné a személyt. A bírság kiszabása és a tűzoltás, vonulás költségeinek megfizetésére

kötelezés történhetne akár egy határozatban. A leírtak alapján tehát egyrészt a jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezések által biztosított esetekhez képest szélesebb körben térülhet meg katasztrófavédelem területi szerveinek a tűzoltással, műszaki mentéssel felmerült költségei, másrészt a megtérítés eljárásának folyamata felgyorsulna. Kifejezetten abban az esetben, ha a fenti követelések érvényesítésére nem pusztán polgári eljárásjog szabályai alapján kerülne sor, hanem fizetésre kötelező határozat kiadásával.

A téma aktualitását mutatja az is, hogy a közelmúltban több olyan eset is történt, melyek beavatkozási költségeinek a megtérítése indokolt lehet, azonban az erre irányuló eljárás eredménye kérdéses. Példának okáért, amennyiben egy évek óta üresen álló nagy épületben (korábban bevásárlóközpont), melynek elkerítéséről, őrzéséről a tulajdonosok nem gondoskodtak, tűz gyullad és az oltás közel egy napot vesz igénybe jelentős erőket lekötve órási költséget okozva és a tűzvizsgálat, valamint rendőrség eljárása során nem derül ki a tüzet okozó (gyújtogató) személy kiléte, a tulajdonosoktól követelhető-e a vonulás, beavatkozás költsége. Alapvetően nem, tekintettel arra, hogy a kár keletkezése és a tulajdonosok magatartása között ok-okozati viszony minimális, valamint a Ptk. kártérítés feltételeként a jogellenes károkozást írja elő. A tulajdonosok jogellenes, jogszabálysértő magatartást nem tanúsítottak. Azonban, ha a tulajdonosokat építésügyi hatóság jogerős határozattal kötelezte arra, hogy a használaton kívüli épületet – biztonsági okokból, személyi sérülés elkerülése céljából – zárják le és őriztessék, de ennek a kötelezettségnek nem tettek eleget. Ebben az esetben már megállapítható a jogellenes magatartás, ami mulasztásban (épület lezárásának, őrzésének nem teljesítése) manifesztálódott, már csak a jogellenes magatartás és a kár okozása közötti ok-okozati viszonyt kell bizonyítani. Esetünkben a jogellenes magatartás és a kár (katasztrófavédelmi szervezet vonulási, tűzoltási költsége) között közvetlen kapcsolat nincs, csak kizárólag közvetett. A tüzeset azért következhetett be, mert a tulajdonosok az őrzési kötelezettségnek nem tettek eleget, ezért oda (ismeretlen) illetéktelen személyek bejuthattak, akik szándékosan, vagy gondatlanul okozták a tüzet. Amennyiben a tulajdonos elegett tett volna őrzési kötelezettségének, az épületbe illetéktelen személyek nem juthattak volna be, tűz sem keletkezett volna. (Mindezekhez természetesen szükséges az is, hogy tűzvizsgálati eljárás, vagy rendőrségi nyomozás megállapítsa jogerős határozattal, hogy a tüzet az épületben tartózkodó személy okozta.) A fő kérdés az esettel kapcsolatosan az lehet, hogy az említett ok-okozati összefüggés megalapozhatja-e az épület tulajdonosaival szemben a katasztrófavédelmi szerv vonulási költségei megtérítése iránti követelését. A polgári per eredménye kérdéses annak ellenére, hogy belátható az, hogy az épület tulajdonosai jogszabálysértő mulasztásának (gondatlanságának) szerepe volt a tűz és a vonulási költség keletkezésében, bár kiváltó okról semmiképpen sem beszélhetünk, de az megállapítható, hogy a kár a jogszerű magatartás tanúsítása esetében nem keletkezett volna. Az ilyen, vagy ehhez hasonló perben a Ptk. szabályai alapján érvelhetnek az ellenérekű felek, de a peres eljárás eredménye – esettől függően – igencsak kiszámíthatatlan. A kiszámíthatatlanság pedig nem szolgálja az áhított célok (prevenció, felelős magatartás tanúsítása, tüzesetek elkerülése, katasztrófavédelmi szerv költséghatékony működése) elérését.

Tekintettel arra, hogy országos szinten jelentkező kérdéseket vet fel a tűzoltás és a mentés, valamint a beavatkozás költségeinek megtérülése és a katasztrófavédelem ágazat kiadásainak csökkenésével jár a szigorú és egyértelmű jogszabályi környezet által rövid időtávon belül biztosított követelés behajtás rendszere, akár a fentebb hivatkozottaknak megfelelő jogszabály módosítás kezdeményezésének megfontolását indokoltnak tartom.

A költségek hatékony követelésének (azaz: fizetésre kötelező határozat kiadásának) lehetősége²⁷⁶

A jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezések alapján biztosított helyzetben a katasztrófavédelmi igazgatóság a követeléseinek egy részét csak polgári jogi peres és nem peres eljárásban (fizetési meghagyás, illetve kereset) érvényesítheti. A Pp.²⁷⁷ 314.§ (1) bek. alapján egymillió Ft alatti követelést kizárólag fizetési meghagyásos eljárás keretein belül lehet érvényesíteni. A fizetési meghagyásos eljárás illetéke jelenleg a kereset illetékének fele, azaz a követelés összegének 3%-a, de legalább 5.000,-Ft, valamint a fizetési meghagyásos eljárás elektronikus úton történő előterjesztése esetén (mivel önálló jogi személyiség a katasztrófavédelem területi szerve) további 1.000,-Ft. Amennyiben közjegyző által – a katasztrófavédelmi szervezet kérelmére - kiadott fizetési meghagyás ellen a kötelezett ellentmondással él, az illetéket ki kell egészíteni a peres eljárás illetékének megfelelő mértékűre. A fizetési meghagyás kibocsátása is legalább 6.000,-Ft. költséggel jár, ha peres eljárásra nem kerül sor.

Amennyiben a kötelezett a fizetési meghagyásban szereplő követelésnek nem tesz eleget, végrehajtást kezdeményezhet a katasztrófavédelmi szerv, mely további költséggel jár és ha a végrehajtás nem jár eredménnyel (kötelezettnek nincs jövedelme, vagyona), abban az esetben a katasztrófavédelem területi szervének költségvetését terheli a fizetési meghagyásos eljárás és a végrehajtás díja.

A követelések egy meghatározott körénél (pl: szándékosan megtevesztő bejelentések esetén vonulás költsége) költséghatékonyabb megoldás lenne, ha jogszabály lehetővé tenné, hogy a katasztrófavédelem területi szerve fizetésre kötelező határozattal érvényesíthetné a ezen követeléseit.

A tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. tv. 8.§ (4) bek. szerint köteles a tűzoltással, műszaki mentéssel és ezek jelzésével kapcsolatosan keletkezett költségek megtérítésére az, aki

- a) a beavatkozást igénylő eseményt szándékosan okozta;
- b) a tűzoltásra vagy a műszaki mentésre vonatkozóan szándékosan megtevesztő jelzést adott;
- c) gondatlansága miatt téves automatikus tűzjelzés keletkezett.

A fenti kötelezettségek tekintetében nincs arra vonatkozó jogszabályi rendelkezés, mely rendezné azt, hogy a katasztrófavédelmi szerv milyen módon szerez érvényt a követelésének, így az idézett jogszabályi rendelkezés 8.§ (1) bek. alapján értelemszerűen kizárólag a Ptk. és Pp. szabályait lehet alkalmazni. Továbbá jogszabályi rendelkezés²⁷⁸ alapján az állam a nem természeti katasztrófa okozójától, illetve előidézőjétől a védekezés és a helyreállítás költségeinek megtérítését a polgári jog általános szabályai szerint követelheti. Az idézett szabály is azt mutatja, hogy jelenlegi szabályozási rendszerben a jogalkotó a magánjog szabályait tartja irányadónak eljárásjogi aspektusban is, hiszen ez a már említett fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelem, illetve polgári peres eljárás lefolytatását jelenti.

²⁷⁶ A tanulmány a továbbiakban a Rendészeti Ágazat Doktoranduszainak IV. Országos Fórumán tartott előadásomon alapul.

²⁷⁷ A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi IV. törvény

²⁷⁸ A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. tv. (a továbbiakban: Katvéd.tv.) 78.§ (3) bek.

A fentivel szemben azonban, amennyiben a katasztrófavédelem területi szerve fizetésre kötelező határozattal kötelezheti az adott személyt meghatározott (kiváltképpen a fentebb hivatkozott) követelések megfizetésére, abban az esetben a fizetési meghagyásos eljárás költsége nem terheli a szervet, valamint a fizetésre kötelező határozatban szereplő követelés a határozat a jogerőre emelkedést követően – jogszabályi rendelkezés alapján – adók módjára behajtható követelés, így bírósági végrehajtást sem kell kérni, hanem a NAV Adó Igazgatóságához át lehet adni, mely érvényesíti a követelést.

Akár a Katvéd.tv.-ben szerepelhetne a következő kitétel: *„Aki a katasztrófavédelem területi szervének a katasztrófavédelemmel összefüggő tevékenységével kapcsolatosan kárt okoz (többek között: szándékosan megtevesztő riasztást ad, melynek hatására vonulásra kerül sor), köteles azt megtéríteni. A megtérítési kötelezettség a felelősség megállapítására a Ptk. szerződésen kívül okozott károkért fennálló felelősségre vonatkozó szabályait kell alkalmazni. A katasztrófavédelem területi szerve a követelését fizetésre kötelező határozattal érvényesíti. A határozaton alapuló követelés adók módjára behajtható köztartozás, melyet az állami adóhatóság a katasztrófavédelem területi szerve megkeresésére hajt be.”* Vagy az 1996. évi XXXI. tv. 8.§-át kiegészíthetné a jogalkotó (5) bekezdéssel, mely szerint: *„(5) A területi katasztrófavédelmi szerv a (4) bek. szerinti követeléseit fizetésre kötelező határozattal érvényesíti.”*

Ebben az esetben fizetésre kötelező határozattal a beavatkozást igénylő káreseményt szándékosan okozó, a szándékosan megtevesztő jelzést adó és az automatikus tűzjelzést gondatlanul okozó személlyel szembeni követelést érvényesítené a katasztrófavédelmi igazgatóság. A jogszabály módosítást követően a katasztrófavédelmi szerv fizetésre kötelező határozatot adhatna ki.

A fentebb leírtaknak megfelelő jogszabály módosítás esetén az alábbi kérdéseket kell jogalkotói szinten rendezni:

- elégséges-e a „katasztrófavédelemmel összefüggő tevékenységével kapcsolatos” károkozás fogalom mely esetekben fizetésre kötelező határozattal érvényesíthető a követelés, vagy konkrétan felsorolva határozná meg a jogszabály ezek körét,
- a fizetésre kötelező határozat ellen fellebbezést lehessen benyújtani, majd a másodfokú határozat ellen keresetet, vagy közvetlenül bírósághoz lehessen fordulni a határozat ellen keresettel és az első fokú ítélet ellen lehessen fellebbezést benyújtani. (Az Alkotmánybíróság határozataiban megfogalmazott következetes álláspont szerint közigazgatási rendszerünkben hármas döntési-jogorvoslati szint van: vagy az elsőfokú határozat ellen fellebbezést lehet benyújtani és a másodfokú határozat ellen keresetet, vagy a határozat ellen keresettel lehet fordulni bírósághoz és az ítélet ellen fellebbezést lehet benyújtani, melyet másodfokon eljáró bíróság bírál el.)
- a Ptk. szabályaihoz képest a megtérítési felelősség (kármegosztás) eltérően legyen-e szabályozva,
- határozat(ok) felülvizsgálata tárgyában hatáskörrel rendelkező bíróság kérdését.

Jogrendszerünkben ismert megoldás meghatározott követelések esetében az, hogy az adott szerv fizetésre kötelező határozatot ad ki és nem pedig polgári peres úton, vagy fizetési meghagyással próbálja érvényesíteni a követelését. (Például társadalombiztosítási követelések esetében nyugdíjbiztosítási igazgatási szerv, egészségbiztosítási pénztár, adók és illetékek egy körében adóhatóság.)

Tekintettel arra, hogy jogrendszerünkben évtizedek óta jól működő jogintézmény az, hogy meghatározott közigazgatási szervek a - rájuk vonatkozó szabályozás alapján speciálisan ágazatukban jelentkező – követeléseiket nem polgári peres és nemperes eljárásban érvényesítik, hanem helyette ágazati jogszabályi rendelkezés alapján fizetésre kötelező határozatot bocsátanak ki, a katasztrófavédelem mint szervezet részére is indokolt a fentiek alapján mindezek biztosítása.

Konklúzió

Összefoglalva a fentebb kifejtetteket véleményem szerint érdemes lehet a jogalkotónak megfontolni a katasztrófavédelmi szervek beavatkozási költségeinek megtérítésére vonatkozó szabályok átgondolását és esetleges módosítását. Jog- és gazdaságpolitikai kérdésnek minősül az, hogy a megtérítési felelősséget hogyan szabályozza az állam annak tükrében, hogy a rendelkezésre álló forrásokból milyen költségek megfizetését hagyja a közterhek között és melyek azok, melyeket a beavatkozásra okot adó eseményt előidéző személyre hárít. Abban egyértelműen állást foglalhatunk, hogy a beavatkozásra okot adó eseményt szándékosan előidéző személy kártérítési felelőssége teljes és korlátlan legyen. A jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezések lényegében ebbe az irányba mutatnak. Azért nem jelenthetjük ki, hogy de facto ilyen szabályozás van hatályban Magyarországon, mivel – bár a szándékosságot nevesíti a jogalkotó – de expressis verbis nem mondja ki jogszabályi rendelkezés azt, hogy szándékos okozó személy felelősségét minden esetre. A fő kérdés más részről az, hogy a gondatlanságból beavatkozásra okot adó személy felelőssége milyen mértékű legyen; övé is teljes, vagy a gondatlanság mértékétől függően behatárolt. Tehát a felelősség bővítését két aspektusból közelíthetjük meg. Egyrészt az esetek köre, mellyel kapcsolatos beavatkozási költségeket meg kell téríteni (minden eset, vagy korlátozzuk ezeket), másrészt a felelősség köre (csak szándékosság esetén, vagy gondatlanság meghatározott mértékénél is). Helyes, ha mindezeket komplexen megközelítve alakítjuk ki a szabályozást, azaz cizellálunk, hogy egyes esetek okozásának csak szándékos, vagy gondatlan, illetve gondatlanság meghatározott foka esetében áll fenn megtérítési kötelezettség. A jelenleg hatályos jogszabályi rendelkezés részben megteszi ezt, hiszen ahogy már említettem köteles megfizetni az a vonulás költségét, akinek gondatlanságából a téves tűzátjelzés keletkezett. Láthatjuk tehát, hogy a jogalkotó egyes tényállást már kiemelt és külön nevesített, melynél a gondatlan okozáshoz felelősséget rendel. Azonban a jelenleg hatályos szabályozásban nincs a fentieknek megfelelő teljes mértékben kidolgozott rendszere a megtérítési felelősségnek. Remélhetőleg a közeljövőben erre sor kerülhet és ezen tanulmány hasznos gondolatokat szolgáltat a jogalkotó és a téma iránt gyakorlati szempontból is érdeklődő számára.